

Församlingsinstruktion

Säbrå, Häggdånger, Hemsö, Stigsjö, Viksjö och Högsjö församlingar

INLEDNING

Som underlag för församlingsinstruktionen finns tre olika dokument:

- Uppdraget – teologisk reflexion och grundläggande förutsättningar. Detta dokument är en grundläggande beskrivning av hur vi ser på vårt uppdrag att vara kyrka i vårt sammanhang.
- Vår omvärld – och dess utmaningar. En omvärldsbeskrivning, som kontinuerligt behöver uppdateras.
- Resurser. En dagsaktuell beskrivning av medarbetare, lokaler och ekonomi.

Utifrån dessa dokument kan vissa slutsatser dras som är av betydelse för den framtida inriktningen av församlingarnas verksamhet. Detta görs nedan med hjälp av några olika nyckelord. Den samlade analysen leder sedan vidare till formulerandet av en verksamhetsidé, som i sin tur styr församlingsinstruktionens pastorala program.

ANALYS OCH STRATEGISKA SLUTSATSER

Enhet och mångfald

I de olika församlingarna har vi en gemensam uppgift. För att på bästa sätt utnyttja befintliga resurser och kunna erbjuda ett så brett utbud som möjligt är det både nödvändigt och naturligt att viss verksamhet görs gemensamt för hela pastoratet, även om den är lokaliserad till en viss församling. Samtidigt har varje församling sina särdrag och sina traditioner som måste beaktas vid planering av verksamhetsutbud. Många församlingsbor känner också sin anknytning till Svenska kyrkan i första hand via ”sin” kyrka, varför den lokala anknytningen är särskilt viktig i gudstjänstssammanhang.

Gemenskap

I vårt samhälle finns ett behov av gemenskap för många olika grupper, alltifrån den tidspressade barnfamiljen till den ensamma pensionären. En tydlig diakonal utmaning för församlingen är att öppna för möten mellan människor, med t ex aktiviteter där hela familjen kan delta, där flyktingar kan få en ingång i det svenska samhället och där daglediga får möjlighet till en meningsfull sysselsättning. Också i gudstjänsten är gemenskapsperspektivet viktigt.

Stillhet

I vårt mediesamhälle där vi hela tiden har tillgång till ständigt ny stimuli behöver det finnas en oas av stillhet. Kyrkan och framför allt gudstjänsten kan och ska vara en plats där människor kan finna en djupare mening och hinna ifatt sig själva.

Ansvar

Som människor är vi kallade att ta ansvar för oss själva och vår värld. I församlingarnas verksamhet är det därför naturligt att räkna människors ideella insatser, likaväl som att utmana till ett vidare engagemang.

Barn

Barn har en särställning i kristen tro. Därför skall barn perspektiv och behov beaktas i all verksamhet. Beslut i kyrkofullmäktige, kyrkoråd och församlingsråd ska alltid föregås av en barnkonsekvensanalys.

Prioritering

Det minskande medlemsantalet och de därmed krympande ekonomiska förutsättningarna pekar på nödvändigheten av en prioritering av resurserna. Här handlar det både om en översyn av församlingarnas lokalbehov och en styrning av personalens arbetsinsatser.

VERKSAMHETSIDÉ

Svenska kyrkans församlingar i Säbrå, Häggdånger, Hemsö, Stigsjö, Viksjö och Högsjö, som samverkar i Härnösands landsförsamlingars pastorat, är en del i en världsvid gemenskap. Som en evangelisk-luthersk kyrka bygger vår verksamhet på Bibelns och den kristna bekännelsens grund. I tron på en treenig Gud förtröstar vi på Skaparens goda vilja för vår värld, bekänner Jesus Kristus som vår uppståndne Herre och tar emot kraft och ledning av den heliga Anden.

I våra församlingar vill vi sträva efter en öppen gemenskap, där alla får vara delaktiga. Som kyrka vill vi verka för att människor ska kunna uppleva att de har ett gott liv och ingår i ett meningsskapande sammanhang med tillgång till gemenskap, forum för livstolkning och relation med Gud. Med lyhördhet för människors behov och önskemål, gåvor och förmågor, vill vi

- erbjuda och utveckla mötesplatser, mellan människor och med Gud, så att människor blir mötta i sina andliga behov och blir delaktiga i det kyrkliga sammanhanget av gemenskap, tradition och tro, med Jesus Kristus i centrum.
- förmedla och levandegöra det kristna budskapet till människor i alla åldrar, så att människor har redskap för att hantera sina liv i världen och kan leva och fördjupas i tro.
- stödja och hjälpa varandra i en välkomnande gemenskap, så att människor upprättas och mår bra – fysiskt, psykiskt och andligt, med prioritet för människor som befinner sig i utsatta situationer.
- väcka och stärka engagemang och ansvarstagande i församlingen, samhället och världen, så att människor kommer till tro och kan leva i harmoni med Gud, med sig själv, med varandra och med hela skapelsen.

PASTORALT PROGRAM

Det pastorala programmet specificeras i årliga verksamhetsplaner, som fastställs av kyrkorådet efter samråd med församlingsråden, samt i gudstjänstplan, som fastställs av kyrkoherden efter hörande av församlingsråden. Arbetet med dop, konfirmation samt begravnings- och sorgearbetet sker enligt särskilda pastoraler, fastställda av kyrkoherden efter samråd med församlingsråden och berörd personal

Gudstjänst

Pastoratsgemensam verksamhet under kyrkorådets ansvar

Gemensam mässa över församlingsgränserna firas två gånger per år. Dessa alternerar mellan församlingarna. Ytterligare gemensamma gudstjänster kan firas, t ex i samband med olika musiksatsningar. Församlingarna deltar gemensamt i det ekumeniska arbetet i Härnösand. När ekumeniska gudstjänster anordnas genom Härnösands kristna samarbetsråd (HKS) firas normalt inga gudstjänster i pastoratets församlingar.

På säkerhetsanstalten Saltvik firas gudstjänst regelbundet på de olika avdelningarna, i regel som mässa.

Verksamhet under församlingsrådets ansvar

I varje församling firas gudstjänster i enlighet med gudstjänstplan fastställd av kyrkoherden efter hörande av församlingsråden. Gudstjänsterna firas som huvudgudstjänster, musikgudstjänster och som övriga gudstjänster. I de mindre församlingarna kan gudstjänsten vid några tillfällen/år ersättas med annan församlingsträff, exv församlingafton, antingen under helgen eller på annan lämplig veckodag. Upp till fyra gånger per år och församling kan huvudgudstjänst firas som temamässa/gudstjänst, där gudstjänstens samtliga moment får utformas utifrån gudstjänstens tema. Huvud- och musikgudstjänster firas normalt i resp församlingsskyrka (*undantag, se nedan*) eller som friluftsgudstjänst. Under vinterperioden (1 s e trettondagen – 5 s i fastan) firas gudstjänsterna normalt i församlingshemmen.

Gudstjänst firas även regelbundet på äldreboenden inom pastoratet.

I varje församling finns det en kyrkokör, som i några fall samverkar med kör i angränsande församling. Barnkörer finns i Säbrå, Häggdånger och Stigsjö.

Kyrkkaffe eller annan servering i samband med gudstjänst anordnas när så är möjligt/lämpligt. Normalt sker detta genom frivilliga insatser.

Gudstjänstutbud i de olika församlingarna

Ovanstående riktlinjer innebär att det i pastoratet och i de olika församlingarna ska finnas ett gudstjänstutbud enligt nedan:

2-3 gånger per år firas gemensam huvudgudstjänst med Härnösands domkyrkoförsamling, främst vid ekumenisk gudstjänst, anordnad av HKS.

1-2 gånger per år firas en gemensam musikgudstjänst i någon av pastoratets församlingar.

Övriga söndagar och kyrkliga helgdagar firas huvudgudstjänst i minst en av pastoratets församlingar.

Säbrå

Gudstjänst firas normalt varje söndag och kyrklig helgdag, förutom vid musikgudstjänster som huvudgudstjänst. Gudstjänst firas antingen i kyrkan eller i församlingsgården, där kvällsgudstjänst firas en-två gånger i månaden i anslutning till efterföljande samling med antingen meditation eller andlig vägledning. 8-10 gånger per år firas församlingens gudstjänst på Kyrkkällan i Älandsbro, bl a i samband med dubbelhelger. Av gudstjänsterna på Kyrkkällan firas 3-4 ekumeniskt tillsammans med Pingst Härnösand. Församlingens gudstjänst firas som mässa 3-4 gånger i månaden.

Häggdånger

Under perioden september-maj firas 1 huvudgudstjänst per månad. Varje månad anordnas också en musikgudstjänst och/eller en annan församlingsträff. Under advents- och jultid utökas gudstjänstutbudet.

Sommartid firas gudstjänst två-tre gånger i månaden, varav några gånger i Barsvikens kapell. Dessutom arrangeras musik i sommarkväll 4-5 vardagskvällar. Församlingens gudstjänst firas som mässa minst 10 gånger under året.

Hemsö

Under perioden september-maj firas en gudstjänst i månaden, antingen som huvudgudstjänst eller musikgudstjänst. Gudstjänsten kan ersättas av annan församlingsträff 3-4 gånger/år.

Under advents- och jultid utökas gudstjänstutbudet.

Sommartid firas gudstjänst 3-4 gånger i månaden.

Församlingens gudstjänst firas som mässa minst tre gånger under sommaren och fyra gånger under den övriga delen av året.

Stigsjö

Under perioden september-maj firas normalt en gudstjänst varje vecka, förutom vid musikgudstjänster som huvudgudstjänst. Ekumeniska gudstjänster med Filadelfia Stigsjö firas omväxlande i kyrkan, pingstkyrkan och Smöråkers bygdegård.

Några gudstjänster firas gemensamt med Viksjö församling.

Sommartid firas gudstjänst 3-4 gånger i månaden, varav tre gånger som musik i sommarkväll.

Församlingens gudstjänst firas normalt som mässa, men 12-15 gånger under året som gudstjänst.

Viksjö

Under perioden september-maj firas gudstjänst i snitt var tredje vecka, antingen som huvudgudstjänst eller musikgudstjänst. Gudstjänsten ersätts av annan församlingsträff 3-4 gånger/år. Under advents- och jultid utökas gudstjänstutbudet.

Några gudstjänster firas gemensamt med Stigsjö församling.

Sommartid firas gudstjänst 2-3 gånger i månaden, varav tre gånger som musik i sommarkväll.

Församlingens gudstjänst firas som mässa minst 10 gånger under året.

Högsjö

Under perioden september-maj firas gudstjänst 2-3 gånger i månaden, förutom vid musikgudstjänster som huvudgudstjänst.. Under advents- och jultid samt vid påskhelgen utökas gudstjänstutbudet.

Sommartid firas gudstjänst 3-4 gånger i månaden, varav tre gånger som musik i sommarkväll.

Sommarens gudstjänster firas normalt i gamla kyrkan.

Församlingens gudstjänst firas som mässa minst två gånger i månaden.

Undervisning

Pastoratsgemensam verksamhet under kyrkorådets ansvar

Genom skolprojektet erbjuds förskolor och skolor inom pastoratet årlig kontakt med kyrkan, antingen genom studiebesök i kyrkan med t ex julspel, påskvandring och allhelgonavandring eller genom att personal från pastoratet kommer till skolan för t ex samlingar med bibeläventyret. Personal medverkar också vid de fotbollsskolor som anordnas i början av sommarlovet.

Konfirmandverksamhet sker i samverkan med domkyrkoförsamlingen, där ungdomarna i båda pastoraten erbjuds att välja mellan flera olika konfirmandgrupper. Samverkan med domkyrkoförsamlingen sker också kring utbildning av och verksamhet med unga ledare samt kring den gemensamma ungdomsgruppen. Om önskemål finns erbjuder pastoratet också möjlighet till vuxenkonfirmation.

I samarbete med domkyrkoförsamlingen fortsätter satsningen på vuxenundervisning och andlig vägledning. Pastoratets insatser inbegriper bl a öppna samlingar i samband med gudstjänster, enskilda samtal och retreat, varav en familjere retreat. Någon eller några pilgrimsvandringar anordnas varje år.

Också verksamheten på Saltvik innehåller moment av lärande, framför allt i enskilda samtal.

Verksamhet under församlingsrådets ansvar

I de församlingar där det finns underlag inbjuds barnen till minior- och/eller juniorgrupper. Verksamheten bedrivs antingen som fasta grupper under hela terminerna eller som projekt under kortare tid. Dopuppföljning kan också ske genom anordnande av dopets dag i de olika församlingarna, med särskild inbjudan till de under året födda.

I både barnkörer och kyrkokörernas verksamhet ingår moment av undervisning, men körernas verksamhet räknas huvudsakligen som gudstjänstverksamhet. Den musikaliska undervisningen omfattar även enskild undervisning, främst för orgelelever.

Samtalsgrupper, bibelstudier och temakvällar kan anordnas i de olika församlingarna. Inslag av undervisning sker också i de olika diakonala grupperna.

Diakoni

Pastoratsgemensam verksamhet under kyrkorådets ansvar

Pastoratets krisberedskap sker i samverkan med domkyrkoförsamlingen och i samråd med kommunens POSOM-grupp. En årlig beredskapsövning/genomgång genomförs.

Två gånger per termin anordnas pastoratsgemensamma familjekvällar i Säbrå.

För sommarlovslediga erbjuds dagläger under en vecka.

Verksamheten på Saltvik är till stor del diakonal, genom bl a själavårdande samtal.

Möjlighet till enskilda samtal finns med präst och diakon. Präst som så önskar kan i mån av utrymme delta i telefonsjälavården i sin tjänst.

Nyblivna änkor och änklingar inbjuds regelbundet till deltagande i efterlevandegrupp. Vid behov kan stödgrupp anordnas även för andra grupper av anhöriga.

Under sommaren anordnas en eller flera församlingsresor till självkostnadspris.

Församlingsbor som fyller 80 år under året inbjuds till en gemensam 80-årsfest i pastoratet.

Till festen erbjuds deltagarna möjlighet till skjuts.

Verksamhet under församlingsrådets ansvar

I församlingar där det finns underlag inbjuds till Stor & Liten-träffar för barn och föräldrar eller dagbarnvårdare. Även genom andra aktiviteter möjliggörs för familjer att tillsammans delta i församlingens verksamhet.

Under perioden september- maj arrangeras vardagsträffar för äldre och andra daglediga och/eller församlingsaftnar/-träffar i de olika församlingarna.

I de församlingar där det finns asylboenden erbjuds särskild verksamhet för flyktingar och asylsökande.

Församlingarna kan anordna de äldres dag/senioreernas dag och/eller en mer allmän församlingsdag.

Äldre församlingsbor uppvaktas genom hembesök. Inför julen görs också hembesök med utdelande av julblommor i de olika församlingarna.

Mission (inkl ideella insatser och internationellt arbete)

Pastoratsgemensam verksamhet under kyrkorådets ansvar

Församlingarnas internationella ombud och SKUT-ombud samverkar i en internationell grupp i pastoratet, för inspiration och utbildning. I samverkan med domkyrkoförsamlingen inbjuds till några internationella kvällar. I budgeten anslås medel till Svenska kyrkans internationella arbete.

En diakonal samverkansgrupp med församlingarnas diakonombud arbetar för att inspirera till och visa uppskattning för ideella insatser i församlingarna.

Verksamhet under församlingsrådets ansvar

I all verksamhet finns en strävan efter en öppen och välkomnande gemenskap, där deltagarna uppmuntras till och rustas för att i sina olika sammanhang göra Guds rike tydligt, i ord och handling.

I samverkan med de internationella ombuden/grupperna/SKUT-ombuden anordnas olika samlingar och aktiviteter för insamling till och information om Svenska kyrkans internationella arbete resp Svenska kyrkan i utlandet.

Verksamhet på andra språk

I kontakten med de flyktingar som deltar i församlingarnas verksamhet och i arbetet på säkerhetsanstalten sker en naturlig blandning av olika språk, både i samtal och i gudstjänster. För övrigt har församlingarna ingen regelbunden verksamhet på andra språk. Om önskemål finns om användande av annat språk i samband med kyrklig handling eller i annat sammanhang ska församlingen sträva efter att uppfylla önskemålet.

Övrig verksamhet

(Verksamhet som inte är en del av församlingens grundläggande uppgift)

Pastoratsgemensam verksamhet under kyrkorådets ansvar

Servering vid minnesstund erbjuds i de olika församlingshemmen. Församlingshemmen upplåts utan kostnad vid minnesstund efter begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning samt till samlingar efter dopgudstjänster och vigselgudstjänster i Svenska kyrkans ordning.

ANSVARSFÖRDELNING I PASTORATET

Ansvarsfördelningen mellan pastoratets kyrkoråd och de olika församlingsråden framgår av ovanstående pastorala program. Generellt kan sägas, att kyrkorådet ansvarar för verksamhet som riktar sig till församlingsbor i flera församlingar, även om verksamheten är förlagd till en specifik församling, liksom för verksamhet riktad mot skolorna i pastoratet. Kyrkorådet ansvarar även för verksamheten på säkerhetsanstalten Saltvik. Församlingsråden ansvarar för gudstjänstverksamheten i resp församling, liksom för övriga församlingsträffar samt för gruppverksamhet för olika åldrar.

Under 2015 avser kyrkorådet att hos stiftsstyrelsen begära att det minsta antalet präster för pastoratet fastställs till kyrkoherde och fyra komministrar. Dessa fem prästtjänster är tänkta att disponeras så här:

Kyrkoherde

Förutom kyrkoherdens ledningsansvar och uppgiften som ledamot i kyrkorådet har kyrkoherden ett församlingsansvar för Hemsö församling, där kyrkoherden är prästerlig ledamot i församlingsrådet.

Komminister 1

Komminister 1 har ett församlingsansvar för Säbrå församling och är prästerlig ledamot i dess församlingsråd. På delegation från kyrkoherden har komminister 1 också ansvar för schemafrågor.

Komminister 2

Komminister 2 har ett församlingsansvar för Högsjö församling och är prästerlig ledamot i dess församlingsråd. Komminister 2 är också huvudansvarig för verksamheten på säkerhetsanstalten Saltvik.

Komminister 3

Komminister 3 har ett församlingsansvar för Häggdångers församling och är prästerlig ledamot i dess församlingsråd. Komminister 3 är också kaplan för församlingarnas barnverksamhet och samordnare för pastoratets konfirmationsverksamhet samt deltar i pastoratets skolverksamhet och i verksamheten på säkerhetsanstalten Saltvik.

Komminister 4

Komminister 4 har ett församlingsansvar för Stigsjö och Viksjö församlingar och är prästerlig ledamot i dess församlingsråd. Komminister 4 är också internationell samordnare i pastoratet.

Alla präster, liksom övrig personal, ska kunna tjänstgöra i alla församlingarna utifrån de behov och den planering som kyrkoherden ansvarar för. Komministrarnas olika ansvarsområden kan förändras vid t ex tjänsteförändringar.

Minst en av pastoratets musiker ska inneha organistexamen.